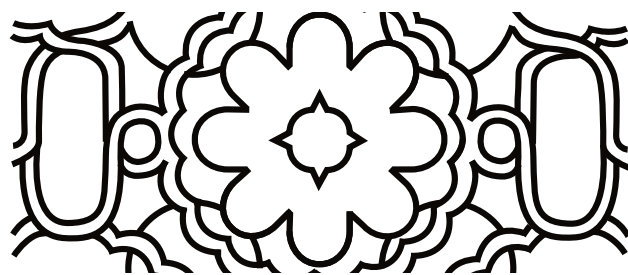

Przewodnik Edukacyjny

Rękopis
znaleziony
w Saragossie

TEATR ROZRYWKI

ul. M. Konopnickiej 1
41-500 Chorzów
centr. tel./fax +48 32 346 19 30
e-mail: info@teatr-rozrywki.pl
www.teatr-rozrywki.pl

Metis

ul. Drozdów 21 i 17
40-530 Katowice
32 209-53-12 lub 14
e-mail: metis@metis.pl
www.metis.pl

*Być może świat jest tylko książką napisaną przez Boga.
Być może wyjście z labiryntu jest niemożliwe,
a nieprawdopodobne, to jedynie wyższa forma prawdy.*

(Hrabia Jan Potocki *Rękopis znaleziony w Saragossie*)

Wprowadzenie

Przewodnik edukacyjny zawiera najważniejsze informacje na temat powieści Jana Nepomucena Potockiego *Rękopis znaleziony w Saragossie*, najstynniejszego dzieła epoki Oświecenia. Odśladania zaskakującą, nieprawdopodobną i wręcz fantastyczną historię głównego bohatera powieści Alfonsa van Wordena. Pokazuje różnorodne przykłady zabawy literackiej oraz zabawy gatunkiem, jaką zastosował Potocki w swoim utworze.

Niniejszy przewodnik może stać się dla Państwa dobrym narzędziem dydaktycznym, pomocnym w prowadzeniu lekcji języka polskiego lub koła zainteresowań literaturą, teatrem, w ogóle sztuką. Służy temu interaktywna formuła przewodnika, a zawarte w nim zadania oraz pytania z pewnością ułatwią niezwykłą podróż z głównym bohaterem, na pograniczu jawy i snu.

Przewodnik adresujemy do osób, które:

- mają pasję,
- lubią teatr,
- nie lubią teatru,
- szukają inspiracji,
- chcą się czegoś dowiedzieć o sobie,
- chcą uruchomić swój umysł i emocje,
- pragną uruchomić swoją wyobraźnię,
- chcą doświadczyć czegoś nowego,
- chcą poszerzyć swoje horyzonty i przełamać stereotypy,

a przede wszystkim do:

- nauczycieli, którzy poszukują nowych form nauczania,
- uczniów, dla których kluczem do świata tekstu literackiego jest teatr i sceniczna wersja literackiej wyobraźni.

Mamy nadzieję, że przewodnik będzie doskonałą i cenną inspiracją do rozmowy na temat tekstu literackiego i jego adaptacji teatralnej. Pragnęlibyśmy, aby zainspirował uczniów oraz nauczycieli do tworzenia własnego świata wyobraźni, ale również do rozmowy na ważne tematy związane z pragnieniami i wyznawanymi wartościami a także by przyczynił się do podejmowania własnych poszukiwań twórczych. Pozwoli również przygotować młodzież do aktywnego i świadomego uczestnictwa w kulturze.

Kim był Jan Nepomucen Potocki?

Urodził się 8 marca 1761 r. w rodzinie magnackiej, jako syn krajczego koronnego Józefa oraz Anny Teresy z Ossolińskich. Rodzinną posiadłość (Pików na Podolu) opuścił dosyć wcześnie, wyjeżdżając najpierw – ze względu na niepokoje związane z konfederacją barską – do Warszawy, a później do Szwajcarii (1774). Tam, w renomowanych zakładach naukowych otrzymał staranne wykształcenie. Był bardzo zdolny, interesował się przede wszystkim przyrodznawstwem i matematyką, stosunkowo wcześnie jednak zafascynowała go historia. Zanim jednak poświęcił się historii całkowicie, spędził jakiś czas w wojsku austriackim, w którym – jako kawalerzysta – brał udział w wojnie o sukcesję bawarską. (...) Podczas wojskowego urlopu Potocki zwiedził Maltę i Włochy, Tunis i Dżerbę. Później, przez dwa lata podróżował karawanami na koszt Zakonu Kawalerów Maltańskich (do którego przyjęto go w roku 1781), tropiąc berberyjskich korsarzy. (...)

Po powrocie do Polski Jan Potocki otrzymał (wraz z bratem Sewerynem) dwa miliony złotych, jako spadek po stryju Piotrze. Nie zatrzymało go to jednak w majątku ojca na Podolu – odbył kolejne podróże: nad Morze Czarne, do Konstantynopola, Aleksandrii, Kairu. Później jeszcze do Wenecji, a kiedy wziął ślub z Julią Lubomirską (9 maja 1785) osiadł wreszcie w Paryżu. Ale nie poniechał wojaży. W kolejnych latach wędrował od Florencji po Elbę i Capraię, Mediolan, Turyn czy Antwerpię. Wiele czasu spędził w ogarniętej rewolucją Holandii, po czym wrócił do Warszawy. (...)

W 1788 roku wydał pierwszy plon swych eskapad: „Podróż do Turcji i Egiptu”. Oczywiście po francusku. W tym samym roku ukazało się jeszcze kilka innych jego dzieł, m. in. „Próba logiki”, „O interesach Rosji i Polski” czy „Ogłada dziecięca i przyzwoita”. Od tego momentu pisał i publikował coraz więcej. Rok 1788 zapisał się w jego życiorysie jeszcze jednym znaczącym faktem: Jan Potocki postanowił kandydować na posta. Najpierw na Ukrainie, ostatecznie jednak w Wielkopolsce – decyzją sejmiku w Środzie został postem poznańskim. (...) W tym samym roku, w Warszawie założył Drukarnię Wolną i rozpoczął wydawanie „Journal Hebdomadaire de la Diète” (tygodnik relacjonujący debaty sejmowe). Wydawał przemówienia postów, pisma polityczne, patriotyczne, rewolucyjne i antyklerykalne. A także takie, które zostały odrzucone przez inne wydawnictwa. W tymże roku 88. spotkał go wielki zaszczyt: z rąk króla Stanisława Augusta Poniatowskiego odebrał Order Orła Białego.

Ale ważniejszy od życia publicznego, pisarskiego i wszelakiego innego wydaje się fakt, który miał miejsce 14 maja 1790 roku w Warszawie. Tego dnia Jan Potocki, jako pierwszy Polak w historii świata, odbył... lot balonem z pionierem aeronautyki, Jeanem-Pierrem Blanchardem.

Kolejne lata życia Potockiego układały się w mozaikę podróży, polityki i pisarstwa. Był uważnym obserwatorem, potrafiącym przetożyć wiedzę zdobywaną w bibliotekach na realia odwiedzanych, najbardziej nawet egzotycznych miejsc. (...) Sam starał się wnikliwie opisywać nowo poznane światy, nie stroniąc od czegoś, co dwieście lat później nazwano u nas „reportażem uczestniczącym”.

Po przystąpieniu Stanisława Augusta do konfederacji targowickiej, Jan Potocki nie odesłał królowi – wzorem księcia Józefa Poniatowskiego – Orderu Orła Białego, wystosował jednak list do władcy, w którym oznajmił, że wycofuje się z polityki. Jesienią 1792 roku, w Łańcucie, powstały *Parady (Recueil des Parades)* – komedia dell'arte, grana właściwie do dziś (ostatnia inscenizacja – w stołecznym Teatrze Polskim w roku 2012).

O osobowości, wpływach i pozycji Jana Potockiego może świadczyć fakt zaproszenia go do Petersburga przez carycę Katarzynę II, która „bez powodzenia próbuje związać go ze swoim dworem.”¹ Podobnie jak to, że w 1795 caryca wydała ukaz, zapewniający nienaruszalność dóbr Jana Potockiego. A fakt, że później stał się tajnym doradcą cara Aleksandra, łączyć należy raczej z wydaną w 1802 roku w Petersburgu „Historią pierwotną ludów Rosji”, do której materiały zbierał podczas podróży po Ukrainie i Kaukazie, prowadząc badania archeologiczne, etnologiczne, geograficzne i filologiczne. (...)

W 1805 Potocki odbył podróż życia. Za sprawą księcia Adama Czartoryskiego, ministra spraw zagranicznych cara Aleksandra I, został szefem wyprawy naukowej, towarzyszącej rosyjskiemu poselstwu do Chin. Przemierzył Syberię, dotarł do Mongolii, przekroczył nawet chińską granicę, jednak poselstwo zostało zerwane i wyprawa musiała zawrócić. Chińczycy wystosowali obraźliwy list do cara, który stał się początkiem długotrwałego konfliktu. Po fiasku wyprawy do Chin i utracie wsparcia Czartoryskiego, Jan Potocki powrócił na Podole. Pracował nad nową wersją *Rękopisu...*, pisał m.in. kolejne dzieła historyczne oraz biografię Stanisława Szczęsnego Potockiego. Ciężko i nieprzerwanie pracował.

W roku 1815, trawiony melancholią, popełnił samobójstwo. Jakie życie, taka śmierć. Nietuzinkowa. Dziwna. Szokująca. Hrabia spędził sporo czasu, szlifując do odpowiednich wymiarów gałkę (jak głosi legenda – ozdobną gałkę z rodowej, srebrnej cukiernicy). Być może monotonne zajęcie pomagało mu w napadach chandry, a może było to przemyślane działanie, które 23 grudnia 1815 roku doprowadziło do ostatecznego rozwiązania. Hrabia ponoć uwierzył, że jest wilkołakiem i by uchronić ludzkość przed swoim straszliwym ego, zdecydował rozstać się z życiem. Dla pewności poświęcił w miejscowym kościele srebrną gałkę, po czym użył jej jako kuli w pistolecie, z którego oddał samobójczy strzał.

Jan Potocki żył 54 lata. To niewiele w stosunku do tego, ile zdążył zrobić. (...) Był człowiekiem otwartym i żądnym wiedzy. Erudyta i marzycielem, historykiem i filozofem, reporterem i pisarzem, podróżnikiem i poszukiwaczem przygód. Parat się rysunkiem, pisał dzienniki i eseje historyczne, a przecież w tej ogromnej aktywności i różnorodności zajęć, dla większości współczesnych Polaków pozostał tylko autorem przedziwnej, choć fascynującej, niełatwej lecz atrakcyjnej powieści *Rękopis znaleziony w Saragossie*. Oł, przewrotność losu. Tym bardziej więc trzeba cieszyć się, że rok 2015 z okazji 200. rocznicy śmierci Jana Nepomucena ogłoszono ROKIEM POTOCKIEGO, a patronat nad jego obchodami objęła UNESCO.

Jan Nepomucen Potocki. Całe życie w podróży.
Fragmenty tekstu Jolanty Król

O czym opowiada *Rękopis znaleziony w Saragossie*?

Fabła opowiada o **Alfonse van Wordenie**, młodym szlachcicu, który udaje się do Hiszpanii, by objąć dowództwo nad oddziałem wojska. W ciągu 66 dni podróży, na jakie podzielona jest książka, Alfons trafia do nawiedzanej gospody Venta Quemada, spotyka tajemniczego Pustelnika oraz Żyda Wiecznego Tułacza. Zostaje na krótko aresztowany przez Inkwizycję, a później dołącza do taboru cygańskiego. Wdaje się w romans z dwoma siostrami Eminą i Zibeldą i dowiaduje się o sekretach islamskiego rodu Gomelezów, żyjącego w ukryciu w Hiszpanii. Samo streszczenie głównych wątków historii nie oddaje jej bogactwa – bowiem „*Rękopis...*” jest **powieścią szkatułkową**.

Arcydzieło w szkatułce

*Pudełko w pudełku, a w tym pudełku kolejne pudełko.
Tylko że czasem to ostatnie zawiera jedno z poprzednich.*

(Kabalista *Rękopis znaleziony w Saragossie*)

Dzieło Potockiego jest **opowieścią szkatułkową**, to znaczy w każdej historii kolejna osoba opowiada następną (najczęściej własną) historię, po to, by w niej pojawiała się z kolei dalsza postać znów ze swoją historią itd. Całość podzielona jest na 66 dni (każda liczba w powieści jest uzasadniona kabalistycznie), w których ciągu pojawiają się w sumie 33 historie. Przez większość dzieła przeplatają się dwa duże wątki jakże wieloznacznych postaci, Naczelnika Cyganów i Żyda Wiecznego Tułacza. W sumie więc snuje się dziwna, trzelementowa struktura: nieprzerwana opowieść głównego bohatera, Alfonsa van Wordena, to jedna płaszczyzna narracyjna, drugą stanowią dwie na zmianę prowadzone relacje - Naczelnika Cyganów i Żyda Wiecznego Tułacza, trzecią zaś, rozmigotaną warstwę, stanowią wtopione w to przebłyty jednorazowych historyjek.²

Rękopis znaleziony w Saragossie na scenie Teatru Rozrywki to:

- teatralny kalejdoskop,
- historia niezwykle złożona, wielowątkowa, bogata, nawiązująca do rozmaitych gatunków i konwencji,
- podróż w świat fantazji, snu i fantasmagorii,
- urzekająca wyobraźnia autora,
- inteligentna i zabawna muzyka,
- fascynujące układy taneczne,
- zaskakująca scenografia,
- uniwersalna historia młodego człowieka,
- przystępna forma rozważań nad ludzką egzystencją,
- spektakl dla każdego,
- mieszanina powieści awanturkowej, powiastki filozoficznej i romansu grozy,
- przemyślenia dotyczące religii i sensu życia,
- odwołanie się do ponadczasowych zasad, takich jak: honor, rycerskość, zwycięstwo dobra nad złem.

2 <http://www.akademiapolskiegofilmu.pl/pl/historia-polskiego-filmu/artykuly/rekopis-znaleziony-w-saragossie-miedzy-epika-retoryka-i-poezja/86>

Adaptacja reżyserska Macieja i Adama Wojtyńskich

(fragmenty wywiadu dla Gazety Wyborczej, 15.10.2015)³

Mamy do czynienia z bardzo dziwnym tekstem, bo tak naprawdę to nie wiadomo, jaki jest oryginał. Potocki pisał tę powieść przez wiele lat, w różnych wariantach. To jest arcydzieło literatury polskiej napisane po francusku, a to, że to jest arcydzieło wszyscy wiemy, tylko mało kto do niego zagląda.

Mamy do czynienia z niezwykle nowoczesnym myśleniem, oryginalnym, nietypowym. Po pierwsze to powieść szkatułkowa, historia w historii - to nie jest proste do przeniesienia na scenę, chociaż parę razy to robiono z niezłym skutkiem, a jeszcze przedstawienie muzyczne... Jakoś się udaje, ale zamysł jest skomplikowany.

Jest dużo tańca, erotyki, może jakieś wybuchy, fenomenalna muzyka. To przedsięwzięcie, które działa na zmysły na różnych poziomach.

Dziennie sływały tony nut, zupełnie spontanicznie. Co minutę-dwie jest zmiana świata - fantazje bohatera, dziwne sny przenoszą nas w odrębne dziwne światy, więc muzyka też musiała podążać za potokiem skojarzeń.

Fantastyczna baśń z duchami, wisielcami, opętanymi księżniczkami czyli o adaptacji filmowej *Rękopisu ... Wojciecha Jerzego Hassa*

Rok produkcji: 1964 r.

Premiera: 1965 r.

Gatunek: film kostiumowy, film poetycki, film fantastyczny

Czarno-biały, 4960 m, 177 min (cz. 1 - 98 min, cz. 2 - 78 min)

Plenery: Wrocław, zamek w Olsztynie k. Częstochowy.

Komedia kostiumowa, awanturniczy film płaszcza i szpady, fantastyczna baśń z duchami, wisielcami, opętanymi księżniczkami - tak określano ten niezwykle film.

Pomysł na ekranizację wydawał się karkołomny. W jaki sposób pokazać na ekranie przeplatające się nieustannie wątki, opowieści kolejnych bohaterów? Tam, gdzie literatura prowadzi czytelnika dzięki jego wyobraźni, film zmuszony jest obrazować rzeczywistość. Szkatułkowa forma narracji stanowi dla adaptatora wielkie wyzwanie. Jak pogodzić ze sobą poszczególne wątki, które usunąć, a które wypuklić, postawić na pierwszym planie?

Has z maestrią przeplata wątki z życiorysu Alfonsa z opowieściami pozostałych bohaterów. Więcej, nadaje opowiadaną historię żywe tempo, zaskakuje nagłymi, wprost nieprawdopodobnymi zwrotami akcji, sceny łączy ze scenami komicznymi.

Sama historia pokazana jest z doskonałym wyczuciem tempa, humorem, polotem i lekkością.

3 <http://wyborcza.pl/1,91446,19030766,wkrotce-prapremiera-musicalu-rekopis-znaleziony-w-saragossie.html>

Oczywiście, w filmie nie jest najważniejsze, jak skończy się tułaczka Alfonsa i czy w górskim labiryncie znajdzie upragnioną drogę do Madrytu. Najciekawsza w obrazie jest gra, którą Has podejmuje z widzem, nakładając jedną historię na drugą i podsuwając coraz to nowe tropy i wskazówki. A robi to z niezrównaną maestrią i podziwu godną konsekwencją. Staje się dzięki temu duchowym ojcem współczesnych reżyserów amerykańskich: Davida Lyncha, braci Coen, Jima Jarmuscha, dla których intertekstualna gra z widzem stała się ważniejsza od tradycyjnego schematu fabularnego. Już w latach 60-tych film zrobił furorę w Europie. We Francji do dzisiaj pozostaje obrazem kultowym. Swego czasu zachwycali się „Rękopisem” Luis Bunuel i Martin Scorsese.

Obraz nie byłby tak olśniewający bez plejady najlepszych polskich aktorów tamtego okresu: Cybulskiego, Kobieli, Maklakiewicza, Tyszkiewicz, Krafftówny, Pieczki, Holoubka.

Niektórzy widzą w *Rękopisie*... najlepszy film polski. ⁴

ĆWICZENIA

Jesteśmy z tego samego materiału co nasze sny.

(We are such stuff as dreams are made on.)

(William Shakespeare)

Zadanie pierwsze

Alfons van Worden – opis postaci

Opisy osób to zarówno opisy wyglądu zewnętrznego bohaterów, jak też opisy postawy, uczuć i przeżyć wewnętrznych. Pierwsze nazwiemy opisami zewnętrznymi, drugie – opisami psychologicznymi⁵.

1. Dokonaj charakterystyki postaci Alfonsa van Wordena według następującego planu.
 - przedstawienie postaci – ile ma lat, czym się zajmuje,
 - wygląd zewnętrzny postaci – zawrzyjcie w tym akapicie wszystko to, co da się powiedzieć na podstawie obejrzanego spektaklu, a więc jak wygląda, w co jest ubrany, jaką ma twarz, sylwetkę, jak się porusza i mówi,
 - jakie ma cechy charakteru, usposobienia, intelektu, stosunku do innych ludzi i do wartości,
 - dokonaj oceny postaci - co ci się w niej podoba, co nie, kiedy ją rozumiesz, kiedy nie, czy chciałbyś ją spotkać, czy ją podziwiasz (a może potępiasz?), komu postawiłbyś ją za wzór?

5 M. Głowiński, A. Okopień-Sławińska, J. Sławiński, Zarys teorii literatury, Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa, 1986, s. 337-338.

Zadanie drugie

Wokół wartości

1. Zastanówcie się przez chwilę i powiedzcie: **Co jest dla Was ważne w życiu?**
2. Które z podanych wartości, w tabeli poniżej, są dla Was najistotniejsze i kierujecie się nimi w życiu?
3. Jakimi wartościami kierował się Alfons van Worden?
4. Czy jego wartości są aktualne w świecie współczesnym?

Przykładowa lista wartości⁶

AUTETYCZNOŚĆ	ORYGINALNOŚĆ	SPONTANICZNOŚĆ
RÓŻNORODNOŚĆ	OSIĄGNIĘCIA	SPRAWIEDLIWOŚĆ
CZAS	PASJA	STABILNOŚĆ
DOSKONAŁOŚĆ	PATRIOTYZM	SUBTELNOŚĆ
DRESZCZ EMOCJI	PIENIĄDZE	TRADYCJA
DUCHOWOŚĆ	PIĘKNO	UCZCIWOŚĆ
DYSCYPLINA	POGODA DUCHA	UPRZEJMOŚĆ
EKSPRESJA	POKORA	UZNANIE
HUMOR	PORZĄDEK	WIEDZA
KREATYWNOŚĆ	POWAŻANIE	WŁADZA
LOJALNOŚĆ	POZYCJA SPOŁECZNA	WOLNOŚĆ
MĄDROŚĆ	PRACA	WSPÓLNOTA
MIŁOSIERNIE	PRAWDA	WSPÓŁCZUCIE
TOLERANCYJNOŚĆ	PRAWOŚĆ	ZABAWA
MIŁOŚĆ	PRZYGODA	ZROZUMIENIE
NAUKA	PRZYJAŹŃ	WYOBRAŹNIA
ODPOWIEDZIALNOŚĆ	RELIGIA	RODZINA

Każdy dzień to odrobina życia: każde przebudzenie, to odrobina narodzin, każdy poranek, to odrobina młodości, każdy sen zaś, to namiastka śmierci.

(Artur Schopenhauer)

Zadanie trzecie

Wokół fantastyki

Przez czytelników portalu Filmweb *Rękopis...* został uznany za jeden z najlepszych filmów fantastycznych wszechczasów (jest w pierwszej dziesiątce).

1. Jak myślisz dlaczego?
2. Jakie motywy fantastyczne możesz odnaleźć w spektaklu?
3. Co przemawia za tym, że *Rękopis...* został za taki uznany?
4. Zastanów się nad ważnymi **miejscami** *Rękopisu...*? Jakie są - Drzewo wisielców, Gospoda Venta Quemada.
5. Czym się charakteryzują dwa odrębne światy – przestrzeń **SNU i JAWY**.

6. Cemu te powtarzające się motywy służą?
7. Dlaczego uznajemy je za „magiczne” – jakie noszą cechy (drzewo- axis mundi, pogranicze życia i śmierci, miejsca przekłete, miejsca nawiedzone, irracjonalizm kontra racjonalizm)?
8. Postaraj się wyobrazić sobie jak płynie **czas** w *Rękopisie...*? Możesz się posłużyć mapą zamieszczoną w Przewodniku edukacyjnym.
9. Jak narysowałbyś jego wykres? Czy jest linearny, czy zatacza kręgi czy wraca do punktu wyjścia?
10. Czy możesz wymienić jakieś przykłady **zabawy z czasem** znane ci z literatury czy filmów?
11. Czy podróż magiczna bohatera może być interpretowana jako podróż w głąb siebie (metafora inicjacji w dorosłe życie)?

Powieść z powieści, historia z historii,
fabuła z fabuły, sen z fantasmagorii.
Z bajki legenda, mit z wczorajszych faktów,
narracja marzeń, relacja przypadków.

(Hrabia Jan Potocki *Rękopis znaleziony w Saragossie*)

Zadanie czwarte

Wokół tworzenia historii

1. Postaraj się stworzyć krótki scenorys (storyboard) składający się z kilkunastu kadrów lub scenopis. Wykorzystaj w swojej opowieści wybranego bohatera, który występuje w spektaklu.

(Storyboard filmu w dużej mierze przypomina komiks. Może on opisywać cały film, lub kilka wybranych scen. Może on pomóc reżyserowi, operatorowi lub scenografowi przewidzieć pewne problemy dotyczące realizacji sceny przed przystąpieniem do jej faktycznego zrealizowania. Storyboard stanowi wizualny układ zdarzeń, tak jak mają być one widziane przez obiektyw kamery. Obok obrazu w storyboardzie często pojawia się komentarz, bądź wskazówki dotyczące poszczególnych sekwencji.)

2. Wskaż jakie cechy postaci zdecydowały o twoim wyborze?
3. Jak przedstawiłbyś jego doświadczenia/przygodę, tak żeby była atrakcyjna dla współczesnego widza (wielokulturowość, fantastyka, dojrzewanie, wiara, wartości życiowe)?

Zadanie piąte

Wokół przygód i doświadczeń Alfonsa van Wordena

1. Gdyby wziąć za motto słowa **Bohater ma zacząć myśleć i gra toczy się o to, jak będzie myślał**, to co byś zawarł w scenorysie/scenopisie?
2. Jakie doświadczenie bohatera jest ci najbliższe?
3. Spotkanie której postaci na jego drodze jest według ciebie kluczowe?

4. Czego przede wszystkim ma się nauczyć Alfons i jakich umiejętności ma nabyć podczas podróży?
5. Jak wygląda ewolucja bohatera?
6. Kim jest dla niego ojciec?
7. Jakie są ich relacje?

Zadanie szóste

Podróż w czasie i przestrzeni

1. Postuluj się wyobraźnią i zaplanuj własną podróż z Polski do Saragossy.
2. Możesz wykorzystać motyw podróży w sferze snu i świata realnego.

Zadanie siódme:

Przeczytaj tekst piosenki Geometry i:

1. Napisz krótki scenariusz videoclipu (ekranizacji piosenki). Wpisz nazwisko ulubionego wykonawcy lub nazwę zespołu biorącego udział w clipie.
2. Zastanów się na co zwrócisz uwagę w pierwszej kolejności – na opowiadana historię, wydarzenia, wstępujące osoby, grę aktorów, scenerię?
3. Zaplanuj plan realizacji videoclipu.

GEOMETRA: I odtąd kocham!
Matematykę i algebrę!
Nie myśli płoche!
Ale metody całkiem pewne.

ref. Geometrię wykreślną i całki,
Logarytmy, wektory, ułamki,
arytmetyki ogólnej gmach,
mnożenie potęg, osie rzędnych,
rach, rach, rach -
rachunek różniczkowy!
System liczbowy dziesiętkowy,
Cóż warte większej aprobaty
Niż dane oraz aksjomaty.

REBEKA: O cóż za piękna miłość.

Jak czysta, jak wspaniała!

GEOMETRA: Ach, pani, tyś jedyna z dam pojąć mnie zdołała!

REBEKA: Jakież to wielkie szczęście odnaleźć Q!

GEOMETRA: Lub kwadratury szukać dla pola kót!

REBEKA: Poprzez jednomian mnożyć iloczyn sum!

GEOMETRA: Liczb niewymiernych pełny utworzyć zbiór!

REBEKA: W podziale ilorazów wykazać błąd!

GEOMETRA: Lub kątów wielokąta obliczyć kąt!

RAZEM: Harmonia wszechświata z cyferek się splata,
Ilości, wartości, procenty, wielkości,
kto pojmie aksjomat i ujmie w rząd cyfr -
wszechświata odstania szyfr!

REBEKA: Ja także kocham!
Przedmioty ściste i konkretne!
Nie myśli płoche,
lecz formy celne i rzetelne!

ref. Geometrię wykreślną i całki,
Logarytmy, wektory, ułamki,
arytmetyki ogólnej gmach,
mnożenie potęg, osie rzędnych,
rach, rach, rach, raaach...

Musicalowe zagadki Teatru Rozrywki

1. Kto jest dyrektorem Teatru Rozrywki?
2. Jaką rolę pełnił budynek Teatru Rozrywki zanim został zaadoptowany jako Teatr?
3. Czym różni się musical od spektaklu dramatycznego?
4. Jakie trzy podstawowe zespoły artystyczne, obok aktorów, tworzą zespół Teatru Rozrywki?
5. Ile scen jest w Teatrze Rozrywki?
6. Jaki tytuł nosi musical o rodzinie biednych Żydów, grany nieprzerwanie od 1993 roku?
7. O jakim wydarzeniu opowiada rock-opera „Jesus Christ Super Star”?
8. Jak nazywa się odtwórca głównej roli w spektaklu „Rękopis znaleziony w Saragossie”?
9. Wymień trzech znanych Ci aktorów Teatru Rozrywki.
10. Wymień trzy spektakle Teatru Rozrywki, które mają swoje wersje filmowe.

SŁOWNICZEK TEATRALNY

Adaptacja – proces przekształcania na scenariusz teatralny dzieła nieprzeznaczonego oryginalnie na scenę; także sam scenariusz będący efektem tego przekształcenia.

Akcja dramatyczna – ciąg wydarzeń stanowiących wynik działań, zachowań i wypowiedzi postaci dramatycznych.

Aktor teatralny – osoba działająca na scenie, drugi obok widza najważniejszy element przedstawienia teatralnego.

Antrakt – przerwa pomiędzy poszczególnymi częściami przedstawienia teatralnego, najczęściej pomiędzy kolejnymi aktami.

Charakteryzacja – ogół środków plastycznych wykorzystywanych przez aktorów do zmiany wyglądu twarzy i sylwetki, tak by zatrzeć cechy indywidualne aktora, a przybrać pożądane cechy postaci. Do środków charakteryzacji zalicza się przede wszystkim makijaż, różnego rodzaju dodatki nakładane na twarz i głowę. Charakteryzacja jest ściśle powiązana z kostiumem i służy jako środek zewnętrznej prezentacji środowiska, pochodzenia i cech psychicznych granej osoby.

Dekoracja – część scenografii, plastyczne ukształtowanie tła działań scenicznych.

Foyer – (fr.) sala lub wydzielona część korytarza znajdująca się w sąsiedztwie sali widowiskowej, będąca miejscem odpoczynku, spotkań i rozmów widzów w czasie antraktu.

Inscenizacja – sztuka całościowego opracowania przedstawienia teatralnego, obejmująca oryginalną interpretację dramatu, dobór dostosowanych do niej środków artystycznych i technicznych, a także koordynację całości.

Katharsis – (gr. „oczyszczenie”) główny cel i efekt wywoływany przez tragedię, która ma

wzbudzić litość i trwogę, a następnie doprowadzić do ich oczyszczenia.

Kurtyna – zasłona oddzielająca scenę od widowni, na początku przedstawienia podnoszona lub rozsuwana na boki, a po zakończeniu aktu lub całości spektaklu spuszczana lub zasuwana.

Musical – gatunek przedstawień dramatyczno-muzycznych. Wyrasta z różnorodnych tradycji przedstawień łączących dramat, muzykę i taniec.

Rekwizyt – każdy przedmiot używany na scenie przez aktorów.

Scena – synonim przestrzeni scenicznej, realna przestrzeń, w ramach której działają aktorzy.

Scenografia – sztuka plastycznego kształtowania przestrzeni scenicznej obejmująca zarówno dekorację i kostiumy, jak i rozplanowanie przestrzenne przedstawienia.

Sufler – osoba kontrolująca zgodność tekstu wygłaszanego przez aktorów z zapisany w egzemplarzu teatralnym i podpowiadająca im w razie zapomnienia kwestii.

Teatr – dziedzina działalności ludzkiej polegająca na tworzeniu przedstawień granych przez aktorów w obecności widzów w szczególnie ukształtowanej przestrzeni; także miejsce takich działań.

(fragmenty definicji cytowane z: D. Kosiński „Słownik teatru”, Kraków 2006.)

Jan Potocki

„Rękopis znaleziony w Saragossie”

przekład: Edmund Chojecki
adaptacja: Maciej Wojtyszko
muzyka: Krzesimir Dębski
reżyseria: Maciej Wojtyszko, Adam Wojtyszko
choreografia: Jarosław Staniek
scenografia: Paweł Dobrzycki
kostiumy: Dorota Roqueplo
kierownictwo muzyczne: Jerzy Jarosik, Mateusz Walach
kierownictwo wokalne: Ewa Zug
wizualizacje: Tomasz Grimm
ręczne malowanie kostiumów: Elżbieta Radziwiłł
asystent reżysera: Estera Sławińska-Dziurosz
asystent choreografa: Natalia Gajewska
asystent scenografa: Magdalena Wiluś
korepetycje wokalne: Lena Minkacz, Radosław Michalik
inspicjent: Zdzisław Ogos
sufler: Katarzyna Grad
rekwizytorzy: Katarzyna Grad, Krzysztof Szreter
reżyseria światła: Paweł Dobrzycki, realizacja: Marek Mroczkowski
reżyseria dźwięku: Łukasz Pietrzyk
projekt logotypu i plakatu: Iwona Słowik
polska prapremiera – 24 października 2015

OBSADA

(w kolejności pojawiania się na scenie):

HRABIA JAN POTOCKI / ALFONS van WORDEN
Kamil Franczak

OFICER HISZPAŃSKI / CICIO / POLLUKS
Piotr Brodziński

OFICER FRANCUSKI / ZOTO / KASTOR
Marek Chudziński

GOSPODARZ / GIULIO ROMATI
Dominik Koralewski (gościnnie)

NAUCZYCIEL FECHTUNKU / MOSKITO / MOMO
Grzegorz Gadziomski (gościnnie)

LOPEZ
Rafał Gajewski

ŻYD WIECZNY TUŁACZ
Marcin Tomaszewski

MURZYŃKA / KSIĘŻNA SIDONIA-MEDINA
Marta Tadla

EMINA
Katarzyna Hotub

ZIBELDA
Barbara Ducka

PUSTELNIK / SZEJK GOMELEZÓW
Adam Szymura

PASZEKO / WICEKRÓL
Jarosław Czarnecki

KAMILLA
Marzena Ciuta

INEZILLA
Wioleta Malchar-Moś

OJCIEC ALFONSA / HRABIA de PENA VELEZ
Igor Kujawski (gościnnie)

TEOLOG
Izabella Malik

WIDMO / KSIĘŻNICZKA
Anna Ratajczyk

INKWIZYTOR / MAMUN / NACZELNIK CYGANÓW
Andrzej Kowalczyk

OFICER INKWIZYCJI / PATRIARCHA ENOCH / MARGRABIA
Bartłomiej Kuciel

KABALISTA
Mirosław Książek

REBEKA
Estera Sławińska-Dziurosz

ANIOŁ / BŁĘKITNY GENIUSZ / MARIA TORES
Anna Surma

GEOMETRA
Jacek Pacholski

CÓRKA MARGRABIEGO
Emilia Majcherczyk

gościnnie – obsada dziecięca
Emilia Kałwa / Aleksandra Grosy

oraz

zespół wokalny w składzie: Ewa Grysko, Oliwia Kindla, Dagmara
Zuchnicka, Daniel Cebula-Orynicz, Andrzej Lichosyt (gościnnie)

zespół baletowy w składzie: Natalia Gajewska, Sara Gorbaczyńska-
Pawłuszko, Aleksandra Karch, Edyta Krawczyk, Zuzanna Marszał,
Katarzyna Osuch, Ewa Sacha, Agnieszka Saletra, Weronika Zięba,
Sebastian Chwasteczki, Maciej Cierznia, Krzysztof Czubaszek, Paweł
Majewski, Łukasz Marczyński, Sebastian Sosna, Filip Wójcik, Karol
Zdańkowski

Orkiestra Teatru Rozrywki w składzie:

Daniel Ruttar – fortepian
Remigiusz Bonk – instrumenty klawiszowe
Michał Karbowski – gitara akustyczna, gitara elektryczna
Janusz Berezowski – kontrabas
Bartłomiej Herman – perkusja, instrumenty perkusyjne
Łukasz Srokowski – instrumenty perkusyjne, perkusja
Krzysztof Świtala – trąbka, flugelhorn / Marek Malisz – trąbka,
flugelhorn
Karol Ogrodnik – puzon
Sławomir Rosiak – puzon
Marek Kuc / Grzegorz Ziota – waltornia
Agata Brachman-Szymczyk – flet, flet piccolo
Olgiard Komorowski – klarnet, klarnet basowy
Gabriela Wołoszyn / Wojciech Front / Jacek Olesik – fagot
Jarosław Bothur – saksofon sopranowy, saksofon altowy / Kamil
Kułach – saksofon sopranowy, saksofon altowy
Jacek Gros – I skrzypce
Małgorzata Liszak – II skrzypce
Joanna Mizera-Zalejska – altówka
Ewa Wieczorek-Baran – wiolonczela

dyrygenci: Jerzy Jarosik / Mateusz Walach

Teatr Rozrywki

Dyrektor teatru – Dariusz Miłkowski

Kierownik muzyczny – Jerzy Jarosik

Kierownik literacki – Jolanta Król

OPRACOWANIE PRZEWODNIKA:

ROM-E „Metis” Katowice

Magdalena Wieczorek, Beata Cielecka
oraz Magdalena Skorupa, Jolanta Król

Autor zdjęć: Tomasz Zakrzewski